

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2017–2020**

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE.....	3
II. PODSTAWY PRAWNE	3
III. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU.....	4
IV. PODSTAWY TEORETYCZNE PRZEMOCY W RODZINIE	4
1. Pojęcie przemocy w rodzinie	4
2. Rodzaje przemocy	5
V. PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”	7
1. Zadania instytucji realizujących procedurę „Niebieskiej Karty”	7
VI. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE	10
VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.....	16
VIII. ADRESACI PROGRAMU.....	17
IX. CELE PROGRAMU	17
1. Cel główny	17
2. Cele szczegółowe	17
X. REALIZATORZY PROGRAMU	20
XI. REALIZACJA PROGRAMU I ZAKŁADANE EFEKTY	20
XII. SPOSÓB MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	20
XIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	21

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), w której jednym z zadań nałożonych na samorządy jest opracowanie i realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Jest zjawiskiem na tyle powszechnym i niepokojącym, że konieczne jest tworzenie systemu społecznego wsparcia w celu jej przeciwdziałania.

Ilekroć jest mowa o:

- **Programie** - oznacza to Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemoc w rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2017 - 2020,
- **przemocy w rodzinie** - oznacza przemoc rozumianą zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- **osobie dotkniętej przemocą** - oznacza to osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- **osobie stosującej przemoc** - oznacza to osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,
- **świadku przemocy** - oznacza osobę, która w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczy w sytuacji występowania przemocy,
- **procedurze** - oznacza to procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- **Zespole Interdyscyplinarnym** - oznacza to Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Celestynów.

Opracowanie Programu Wójt Gminy Celestynów powierzył Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.

Poprzedni Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013 - 2016, przyjęty uchwałą Nr 260/13 Rady Gminy Celestynów z dnia 26 marca 2013 roku realizowany był przez podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie na terenie naszej gminy. W związku z tym, że realizacja poprzedniego programu dobiegła końca wraz z końcem 2016 r. konieczne stało się opracowanie nowego.

Niniejszy Program wpisuje się w realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 oraz jest spójny i zgodny z Gminnym Programem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. PODSTAWY PRAWNE

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487);
- 4) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137);
- 5) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749);

- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082);
- 7) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782);
- 8) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943);
- 9) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn.zm.);
- 10) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224);
- 11) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245).

III. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Celestynów oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałaniu organów administracji publicznej, kościołów, organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem przemocy i jej negatywnym następstwom;
- 2) jawności działania organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z poszanowaniem godności osoby;
- 3) szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Działania Programu mają charakter długofalowy i wielokierunkowy i obejmują lata 2017 – 2020. Treści zawarte w Programie mają elastyczny charakter, dzięki czemu w miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulec zmianom.

IV. PODSTAWY TEORETYCZNE PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej, jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne dobre relacje pomiędzy członkami rodziny. Dobrze funkcjonująca rodzina zapewnia swoim bliskim poczucie bezpieczeństwa. Gdy w rodzinie występuje zjawisko przemocy to ulega ona dezorganizacji i nie jest w stanie realizować podstawowych swoich funkcji. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi i społecznymi.

1. Pojęcie przemocy w rodzinie

Zgodnie z definicją, zawartą w ustawie : **„Przemoc w rodzinie - jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”**.¹

1. Źródło : Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

Przemoc w rodzinie to działanie na szkodę bliskiego, narusza prawa i dobra osobiste członka rodziny (osoby najbliższej, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących). Naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich nietykalność cielesną.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna - to zamierzone działanie mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie drugiej osoby,
- siły są nierównomierne - jedna ze stron ma przewagę. Osoba doznająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza, nierównowaga może wynikać z wielu źródeł, m. in. płci, wieku, statusu materialnego,
- narusza prawa i dobra osobiste - osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból- osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej osoby na poważne szkody. Osoba doświadczająca przemocy doświadcza bólu i cierpienia, które sprawia, że traci zdolność do samoobrony.

2. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- **fizyczna - naruszenie nietykalności fizycznej.** Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.,
- **psychiczna - naruszenie godności osobistej.** Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia,
- **seksualna - naruszenie intymności.** Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie wyglądu, itp.,
- **ekonomiczna - naruszenie własności.** Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.,
- **zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.** Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.²

2. Źródło : Zespół Stowarzyszenia „Niebieska Linia”- http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8_rodzaj-przemocy/;

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym jak i fizycznym. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi.

Osoby doświadczające przemocy domowej często uważają, że nie powinny składać żadnego zawiadomienia na Policję celem ścigania osoby bliskiej. Wstydzą się i boją szukać pomocy w różnych instytucjach obwiniając samych siebie o taką sytuację.

Wśród typów przemocy w rodzinie wyróżnia się:

- Przemoc wobec małżonka;
- Przemoc wobec dziecka;
- Przemoc wobec rodziców;
- Zaniedbywanie i przemoc wobec osób w podeszłym wieku.

Cykl przemocy składa się zazwyczaj z trzech następujących po sobie faz i ma tendencję do powtarzania się:

- Faza narastającego napięcia;
- Faza ostrej przemocy;
- Faza miodowego miesiąca.

Znęcanie się nad rodziną jest przestępstwem, podlegającym karze pozbawienia wolności, zapisanym w kodeksie karnym :

- **art. 207 § 1 k.k.** - kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5 (ścigane z urzędu),
- **art. 191 § 1 k.k.** - kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu),
- **art. 197 § 1 k.k.** - kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12 (ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- **art. 209 § 1 k.k.** - kto uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez niełożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (ścigane na wniosek pokrzywdzonego).³

Przemoc w rodzinie to przestępstwo, a zarazem krzywda fizyczna i psychiczna wyrządzana osobie najbliższej przez osobę najbliższą. Ten, który powinien pomagać, wspierać i chronić, krzywdzi i niszczy, burząc spokój i poczucie bezpieczeństwa rodziny.

V. PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „*Niebieska Karta*” uregulowany został sposób postępowania służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – od momentu zgłoszenia zdarzenia poprzez działania ukierunkowane na pomoc osobie dotkniętej przemocą w rodzinie oraz działania skierowane na osobę stosującą przemoc w rodzinie, a także sposób monitorowania sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.

- **„Niebieska Karta – A”** - wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta –A” przez przedstawiciela: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty lub instytucji ochrony zdrowia. Wypełnienie formularza następuje w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli istnieje podejrzenie, że przemoc w rodzinie wobec dziecka stosują jego rodzice, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności najbliższej mu osoby pełnoletniej oraz psychologa. Nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury następuje przekazanie do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego wypełnionego formularza „Niebieska Karta –A”, którego kopia pozostaje w instytucji wszczynającej procedurę.
- **Niebieska Karta – C** . Nie później niż w ciągu 3 dni od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta – A” Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przekazuje go członkom Grupy roboczej. Na posiedzeniu, członkowie Grupy roboczej dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz ustalają indywidualny plan pomocy. Nie stawienie się tej osoby nie wstrzymuje prac Grupy roboczej. Na posiedzenie Grupy roboczej nie zaprasza się dziecka.
- **Niebieska Karta – D**. Przewodniczący Zespołu wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie Grupy roboczej w celu weryfikacji informacji i w obecności tej osoby wypełniony zostaje formularz „Niebieska Karta – D”.
- **Zakończenie procedury** następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

1. Zadania instytucji realizujących procedurę „Niebieskiej Karty”

W ramach procedury pracownik socjalny GOPS podejmuje działania :

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,

- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **przedstawiciel GKRPA** podejmuje działania :

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach procedury **funkcjonariusz Policji:**

- 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą

- pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
 - 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez Zespół Interdyscyplinarny lub Grupę roboczą.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty** :

- 1) udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- 5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia**:

- 1) każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
- 2) Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

VI. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina Celestynów jest gminą o powierzchni : 88,92 km² , składa się z 15 sołectw. Według stanu na dzień 31.12.2016r. podanego przez Urząd Gminy w Celestynowie, liczba mieszkańców gminy wynosi 11.510 mieszkańców, w tym: 5.573 mężczyzn i 5.937 kobiet.

Nie można jednoznacznie określić wielkości zjawiska przemocy na terenie Gminy Celestynów w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie, w szkole czy w środowisku rówieśniczym, ale nieujętej w żadnych statystykach, z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Złożoność zjawiska przemocy w rodzinie wymaga pomocy ofiarom przemocy domowej, od działań interwencyjnych począwszy, poprzez udzielanie schronienia, informowanie, edukowanie, umożliwianie korzystania z poradnictwa specjalistycznego, wsparcie emocjonalne i psychoterapię oraz pomoc socjalną dającą oparcie dla dalszych działań.

Analiza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Celestynów została przeprowadzona w oparciu o dokumentację zgromadzoną przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2013 – 2016. Dokumentacja, na podstawie której przeprowadzono analizę, to akta dotyczące 129 wszczętych w wyżej wymienionym okresie procedur „Niebieskiej Karty”, zawierające przede wszystkim: sporządzone formularze „Niebieskie Karty- A, C i D”, protokoły ze spotkań Grup Roboczych, informacje dotyczące zakończenia procedury oraz sprawozdawczość. Dokonanie analizy pozwoliło na rozpoznanie skali zjawiska na terenie Gminy Celestynów oraz podjęcie adekwatnych działań.

Tab.1. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart- A” z podziałem na podmioty wszczynające procedurę

Poszczególne lata	Policja	GOPS	Ochrona Zdrowia	Placówki oświatowe	GKRPA
2013	18	1	1	0	0
2014	39	1	1	0	0
2015	41	0	2	0	0
2016	24	0	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Z.I

Powyższa tabela przedstawia dane dotyczące sporządzenia formularzy „Niebieskich Kart - A” z podziałem na poszczególne podmioty wszczynające procedurę. Zdecydowaną większość formularzy tj. 122 sporządziła Policja, najczęściej podczas interwencji domowych.

- **Zespół Interdyscyplinarny** - stanowi istotny element Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jego działania oparte są na ścisłej współpracy lokalnych instytucji. Natomiast zadaniem jest między innymi integrowanie działań instytucji lokalnych i zwiększenie efektywności podejmowanych działań interwencyjnych i pomocowych w momencie zaistniałego problemu.

W ramach procedury „Niebieska Karta” członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub Grupy roboczej wykonują następujące działania:

- 1) udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- 2) podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie;
- 3) zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- 4) wzywają osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- 5) opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, zawiera propozycje działań pomocowych;
- 6) rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

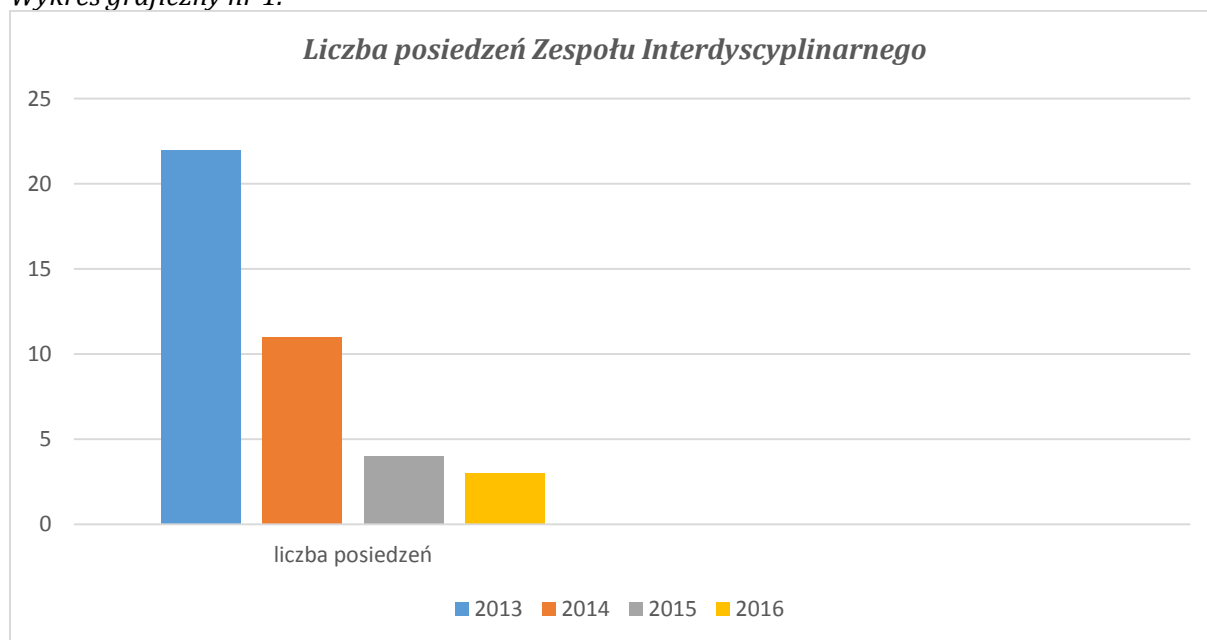
Tab. 2. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego

Poszczególne lata	Liczba posiedzeń
2013	22
2014	11
2015	4
2016	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Z.I.

Jak wynika z powyższej tabeli w latach 2013 - 2016 odbyło się 40 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w Sali konferencyjnej w Urzędzie Gminy w Celestynowie.

Wykres graficzny nr 1.

Powyżej przedstawiono graficznie liczbę posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2013 – 2019. Najwięcej posiedzeń Zespół odbył w roku 2013, najmniej w roku 2016.

Zespół zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odbywa swoje posiedzenia w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał.

W celu realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje Grupy robocze do bezpośredniej, indywidualnej pracy z osobami i rodzinami, gdzie wystąpiła przemoc. Grupa robocza ma na celu realizację strategii postępowania dla konkretnej rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie.

W skład grupy roboczej wchodzi przedstawiciele tych instytucji, których obecność w grupie jest niezbędna podczas prowadzenia procedury w rodzinie. Są wśród nich: pracownik socjalny pracujący w danym rejonie, który jednocześnie pełni w niej rolę koordynatora, dzielnicowy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog szkolny (jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym), lekarz. W skład Grupy roboczej mogą także wchodzić kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań Grup roboczych należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- wnioskowanie do Zespołu o zamknięcie procedury „Niebieskiej Karty”.

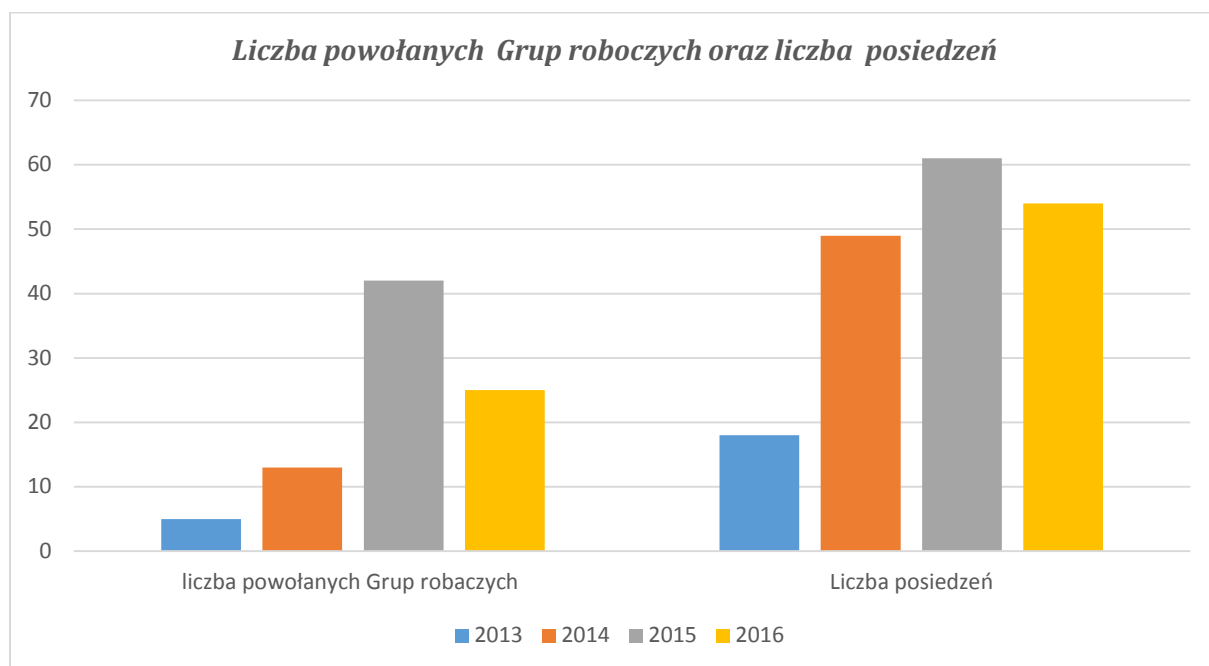
Tab.3. Liczba powołanych Grup roboczych oraz liczba posiedzeń

Poszczególne lata	Liczba powołanych Grup roboczych	Liczba posiedzeń
2013	5	18
2014	13	49
2015	42	61
2016	25	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Z.I.

Jak wynika z powyższej tabeli w latach 2013 – 2016, Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 85 grup roboczych, które odbyły aż 182 posiedzenia. Spotkania Grup roboczych odbywają się w Sali konferencyjnej w Urzędzie Gminy w Celestynowie.

Wykres graficzny Nr 2

Jak wynika z wykresu najwięcej, bo 42 Grupy robocze powołane zostały w 2015 roku, które odbyły 61 posiedzeń oraz w roku 2016 powołano 25 Grup roboczych, które odbyły 54 posiedzenia.

W celu monitorowania sytuacji rodzin, dzielnicowy pracujący w danym rejonie - w zależności od potrzeb - jednak nie rzadziej niż raz w miesiącu odwiedza rodzinę, w której zaistniało podejrzenie o występowaniu przemocy, w celu uzyskania informacji o zmianach w sytuacji rodziny oraz sprawdzenia stanu bezpieczeństwa rodziny/osób doświadczających przemocy. Ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nad rodziną pieczę sprawuje pracownik socjalny, który jest w ciągłym kontakcie z rodziną dotkniętą przemocą. Wszystkie działania podejmowane wobec rodzin są dokumentowane.

Na wniosek Grupy roboczej Zespół Interdyscyplinarny podczas posiedzeń podejmuje decyzje o zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty”.

W 2017 roku zostanie zakupiony nowy program do obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego, w którym będą wprowadzane wszelkie niezbędne dane, rejestry, daty spotkań grup roboczych, daty zakończenia procedur oraz prowadzona zostanie ewidencja działań Zespołu Interdyscyplinarnego, co ułatwi pracę Zespołu oraz sporządzanie kwartalnych i rocznych wymaganych sprawozdań.

Wszelkie informacje na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców gminy dostępne są na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie w zakładce „Zespół Interdyscyplinarny”. Ponadto na tablicy informacyjnej GOPS, umieszczane są informacje o instytucjach, które udzielają pomocy w tym zakresie.

Tab.4. Liczba sporządzonych NK oraz zakończonych procedur, z podaniem przyczyny zakończenia

Poszczególne lata	Liczba sporządzonych NK część A	Liczba sporządzonych NK część C	Liczba zakończonych NK część D	Zakończenie procedury z powodu ustania przemocy	Liczba przekazanych przez Z.I. zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy
2013	20	20	20	15	1
2014	41	41	41	24	4
2015	43	43	43	52	1
2016	25	23	24	24	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości Z.I.

W latach 2013 – 2016 r. z ogólnie założonych 129 „Niebieskich Kart”, w 124 przypadkach zakończono działania w ramach procedury, natomiast w pozostałych procedura jest kontynuowana. W 2013 r. do Zespołu wpłynęło 20 formularzy „NK”, w 20 rodzinach. W 2014 r. sporządzono 41 „NK” w 37 rodzinach, w tym przypadku 2 rodzin zostały założone łącznie 4 kolejne „NK” w toku trwania tej samej procedury. Z kolei w 2015 r. zarejestrowano 43 formularze w 38 rodzinach, w tym w 5 rodzinach zostało założonych łącznie 5 kolejnych „NK”. Natomiast w 2016 r. wpłynęło ogółem 25 „NK”, które dotyczyły 23 rodzin, w tym w przypadku 2 rodzin zostało założonych ponownie łącznie 6 kolejnych „NK”.

W latach 2013 - 2016 roku w Gminie Celestynów wszczęto procedurę „Niebieska Karta” w 118 rodzinach, z tego 95 rodzin nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. W 124 przypadkach zakończono działania w ramach procedury, natomiast w pozostałych procedura jest kontynuowana.

Z ogólnej liczby prowadzonych procedur „Niebieskich Kart” w tym okresie, w przypadku 6 procedur Zespół Interdyscyplinarny przekazał zawiadomienia do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa, w związku z użyciem przemocy w rodzinie.

• **Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w kategoriach wiekowych oraz ze względu na strukturę płci**

- do 18 r. życia - 6 osób (dzieci),
- od 18 do 67 lat - 96 osób (w tym 94 kobiety),
- od 67 lat i powyżej - 16 osób (w tym 13 kobiet).

Najwięcej pełnoletnich osób doświadczających przemocy w rodzinie mieści się w przedziałach wiekowych: od 18 do 67 lat (96 osób), 16 osób były to osoby starsze, natomiast w przedziale wiekowym do 18 roku życia było **6 osób - małoletnie dzieci - chłopcy, bezpośrednie ofiary przemocy w rodzinie.**

W 118 rodzinach, w których pojawiło się zjawisko przemocy w rodzinie przebywało

113 małoletnich dzieci, z tego: 6 -ro dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy i 107 dzieci świadkami przemocy domowej

Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny. Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

- **Sytuacja zawodowa osób doznających przemocy w rodzinie**

Spośród osób doznających przemocy w rodzinie na terenie gminy:

- 64 osoby pracują zawodowo,
- 21 osób posiada inne źródła dochodu, takie jak: renta, emerytura,
- 33 osoby nie pracują zawodowo (w tym 6 dzieci).

- **Rodzaje przemocy występujące na terenie gminy**

- przemoc fizyczna- w 106 przypadkach,
- przemoc psychiczna- w 131 przypadkach,
- przemoc seksualna- w 4 przypadkach,
- przemoc ekonomiczna- w 1 przypadku ,
- zaniedbanie - w 1 przypadku.

W większości prowadzonych „Niebieskich Kart” występowało kilka rodzajów przemocy jednocześnie, najczęściej przemoc fizyczna występowała łącznie z przemocą psychiczną.

- **Liczba sprawców przemocy w rodzinie w kategoriach wiekowych oraz ze względu na strukturę płci**

- od 18 do 67 r. życia przemoc stosowało 108 sprawców (w tym 101 mężczyzn),
- powyżej 67 r. życia przemoc stosowało - 10 sprawców (10 mężczyzn).

Najwięcej osób stosujących przemoc w rodzinie mieści się w kategoriach wiekowych: od 18 do 67 lat - 108 osób. W latach 2013 – 2016 na terenie Gminy Celestynów ogółem 118 sprawców stosowało przemoc w rodzinach i byli to głównie mężczyźni - 111 osób oraz 7 kobiet. Głównym czynnikiem sprzyjającym stosowaniu przemocy w rodzinie było nadużywanie alkoholu lub inne środki odurzające.

- **Sytuacja zawodowa osób stosujących przemoc**

Spośród osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie gminy:

- 46 osoby pracują zawodowo,
- 18 osób posiada inne źródła dochodu, takie jak: renta, emerytura,
- 54 osób nie pracuje zawodowo.

- **Wnioski**

Liczba założonych „Niebieskich Kart – A” ulega zmniejszeniu porównując rok 2016 z latami 2014 i 2015, co może świadczyć o wzroście świadomości mieszkańców Gminy Celestynów dotyczącej przeciwdziałania zjawiska przemocy w rodzinie.

Niemniej jednak problem przemocy pozostaje i należy kontynuować w latach 2017 – 2020 realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, aby przeciwdziałać temu zjawisku.

Każdy człowiek, bez względu na pozycję społeczną czy status materialny, może doświadczyć przemocy w rodzinie. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie tzw. rodzin patologicznych (dysfunkcyjnych), a występowaniu przemocy w rodzinie nie zawsze towarzyszy alkohol lub inny środek odurzający. Często świadkami przemocy w rodzinie są dzieci, dla których taka sytuacja jest dużą traumą, niosącą konsekwencje nawet w ich dorosłym życiu.

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym założeniem Gminnego programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Celestynów, stworzenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zjawisko przemocy jest trudne do zbadania. Często agresja ze strony bliskich osób jest ukrywaną przez rodzinę tajemnicą, stanowi tabu rodziny, zamykania przemocy w tzw. czterech ścianach.

Nadal widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”, jak również środowiska sąsiedzkiego do negatywnej oceny prób ujawnienia zjawiska przez ofiary i świadków przemocy w rodzinie. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim instytucjom. Stąd konieczność dalszego prowadzenia kampanii profilaktyczno-informacyjnych uświadamiających społeczeństwu rozmiar i zagrożenia społeczne płynące z nierozwiązanych problemów rodziny, w której dochodzi do przemocy.

Program będzie łączył przede wszystkim gminne zasoby kadrowe, wiedzę, kompetencje, umiejętności i doświadczenia takich podmiotów jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Posterunek Policji, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Działania gminnych podmiotów ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie będą integrowane i koordynowane przez powołany przez Wójta Gminy Celestynów Zespół Interdyscyplinarny. Program opierać się będzie w głównej mierze na profilaktycznym przeciwdziałaniu przemocy poprzez monitorowanie środowisk w bieżącej pracy socjalnej, wczesnym rozpoznawaniu zagrożeń, zdiagnozowaniu przyczyn i ustalaniu planu zaradczego. Istotną rolę podejmowanych w Programie działań będą prowadzone kampanie informacyjne, programy edukacyjne, poradnictwo i doradztwo. Ponadto kontynuacja współpracy z Sądem Rodzinnym w Otwocku, Prokuraturą Rejonową w Otwocku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Kościołem Katolickim, organizacjami pozarządowymi, społecznością lokalną oraz mediami. Wspólne działania wszystkich wyżej wymienionych podmiotów zmierzać będą przede wszystkim do powstrzymania przemocy, zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom i objęcia sprawców przemocy programami korekcyjno-edukacyjnymi.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu będą w szczególności:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie, w tym dzieci i młodzież, a także osoby pełnoletnie oraz osoby starsze i niepełnosprawne,
- osoby wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie,
- osoby będące świadkami przemocy w rodzinie,
- mieszkańcy Gminy Celestynów w ramach profilaktyki i działań edukacyjnych,
- pracownicy instytucji i organizacji realizujących zadania obejmujące pracę z osobami dotkniętymi i stosującymi przemoc w rodzinie,
- pracownicy instytucji i organizacji realizujących zadania związane z działaniami profilaktycznymi i edukacją w zakresie problemu przemocy w rodzinie.

IX. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest : przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Celestynów.

2. Cele szczegółowe

Cel szczegółowy nr 1: Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 3: Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy nr 4: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poszczególnym celom szczegółowym przypisano działania i sposób realizacji Programu , które zaplanowano w sposób uwzględniający możliwości finansowo – organizacyjne Gminy Celestynów.

Tab. 5 Działania i sposób realizacji Programu

NR DZIAŁANIA	NAZWA DZIAŁANIA	SPOSOBY REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI
Cel strategiczny nr 1: Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy			
1.1	Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Celestynów.	1. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje w sposób ustalony przez Zespół Interdyscyplinarny w Celestynowie. 2. Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Celestynów przez	1. Liczba wszczętych procedur. „Niebieskiej Karty”, 2. Liczba powołanych Grup roboczych. 3. Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy.

		Zespół Interdyscyplinarny w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian. 3. Prowadzenie na bieżąco bazy danych występowania przemocy przez rodzinie	Liczba zarejestrowanych danych w Programie do obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego
1.3	Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.	1. Zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej „Celestynka”. 2. Praca socjalna. 3. Udzielanie indywidualnych porad, konsultacji.	1. Liczba artykułów prasowych . 2. Liczba osób, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej. 3. Liczba udzielonych porad, konsultacji.
1.4	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy radzenia sobie z agresją i stresem.	1. Organizacja pogadarek, spektakli profilaktycznych w Placówkach oświatowych. 2. Zajęcia wychowawcze i edukacyjne w szkołach.	1. Liczba pogadarek spektakli. 2. Liczba odbytych zajęć.
1.5	Integracja rodzin .	1. Promowanie wartości rodziny oraz metod wychowania bez użycia przemocy. 2. Organizacja i wspieranie przedsięwzięć umożliwiających konstruktywne sposoby spędzania czasu wolnego w gronie rodzinnym np. imprezy plenerowe w formie pikników rodzinnych.	1. Liczba spotkań integracyjnych.
Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie			
2.1	Rozwijanie istniejących i tworzenie nowych podmiotów udzielających pomocy doznającym przemocy w rodzinie.	1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 3. Utworzenie dyżurnego punktu pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy w rodzinie.	1. Liczba posiedzeń Zespołu. 2. Liczba rodzin, którym udzielono porad przez członków GKRPA. 3. Liczba udzielonych porad psychologicznych.
2.2	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, w których można otrzymać wsparcie i pomoc w zakresie przemocy.	1. Umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej , Posterunku Policji, Szkołach i SP. ZOZ oraz systematyczne aktualizowanie tych informacji; 2. Umieszczanie artykułów tematycznych dot. przemocy w prasie lokalnej „Celestynka”. 3. Publikowanie na stronie internetowej Urzędu Gminy, GOPS-u informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osobom, których dotyczy zjawisko przemocy domowej, 4. Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy;	1. Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych. 2. Liczba artykułów w prasie lokalnej. 3. Liczba rozdanych broszur i ulotek.

2.3	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.	1. Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą. 2. Diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą. 3. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy. 4. Udzielanie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej, terapeutyczne. 5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. 6. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).	1. Liczba interwencji. 2. Liczba osób, którym udzielono pomocy. 3. Liczba osób dotkniętych przemocą, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia. 4. Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.
2.4	Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą.	1. Systematyczne wizyty w środowisku pracowników socjalnych.	Liczba wizyt w środowisku.

Cel szczegółowy nr 3: Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

3.1	Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy	1. Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnianie.	1. Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych.
3.2.	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie.	1. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”. 2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. 3. Kierowanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. 4. Zgłaszanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe. 5. Kierowanie do sądu wniosku o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu. 6. Udzielanie pomocy terapeutycznej osobom podejrzewanym o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywającym alkoholu.	1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”. 2. Liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnych. 3. Liczba osób skierowanych przez GKRPA na leczenie odwykowe. 4. Liczba osób, wobec których GKRPA skierowała wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. 5. Liczba osób, którym udzielono pomocy terapeutycznej.

Cel szczegółowy nr 4: Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
4.1.	Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie	1. Udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych dla osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką przemocy domowej.	1. Liczba przebytych szkoleń. 2. Liczba osób, która wzięła udział w szkoleniach.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Celestynów realizowany będzie przez instytucje i organizacje powołane do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. przez:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Placówki Oświatowe,
- Posterunek Policji,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Celestynowie,
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

XI. REALIZACJA PROGRAMU I ZAKŁADANE EFEKTY

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomoc i wsparcie dla osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą poprzez:

- wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie świadomości wśród mieszkańców gminy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczających przemocy,
- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie kompetencji i umiejętności osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

XII. SPOSÓB MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Koordynatorem działań związanych z realizacją Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie oraz Zespół Interdyscyplinarny.

2. Program będzie monitorowany na bieżąco przez Zespół Interdyscyplinarny podczas kwartalnych posiedzeń. W przypadku niewystarczającej skuteczności zrealizowania założonych celów zakłada się możliwość korekty Programu .
3. Informacje o realizacji Programu będą przedkładane Radzie Gminy Celestynów w ramach corocznego sprawozdania z zakresu działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie.

XIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Celestynów.

Możliwe także współfinansowanie z dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.